

Ministru kabinets

Latvijas finanšu sektora jaunumi

Nr. 4, 2018. gada 1. oktobris

Ilze Znotiņa

Kontroles dienesta vadītāja

Kontroles dienesta paziņojums

Efektīva finanšu noziegumu novēršanas sistēma ir uzticamu un caurspīdīgu finanšu pakalpojumu un tirgus sektora priekšnoteikums, kas nodrošina ilgstošu un pastāvīgu ieguldījumu Latvijas vispārējā ekonomikas izaugsmē. Tā ir visu sektora iesaistīto pušu atbildība sabiedrības interešu labā. Izaicinājumi, ar ko Latvija šobrīd saskaras, ir daļa no globālas problēmas, kam steidzami jāmaina pieeja ne tikai valstiskā, bet arī starptautiskā līmenī.

Manuprāt, mazas valstis var spēlēt lielu lomu finanšu noziegumu novēršanā visā pasaulē. Latvija tiecas kļūt par labāko paraugu starptautiskā mērogā ar viegli piemērojamu, bet apdomīgu un uz risku balstītu finanšu sektora uzraudzības pieeju. Latvija jau ir pierādījusi, ka spēj pārveidot finanšu institūcijas, lai atjaunotu stabilitāti pēc problemātiskiem periodiem, tostarp 2008. gada finanšu krīzes.

Šajā izdevumā:

- Starptautiskā kredītreitinga aģentūra "S&P Global" paaugstina Latvijas kredītreitingu no "A-/A-2" uz "A/A-1" līmeni, nosakot stabilu nākotnes vērtējumu.
- Ārvalstu noguldījumu īpatsvars Latvijā ir samazinājies teju par pusi.
- Ministru kabinets apstiprina MONEYVAL rīcības plānu.
- Pasaulē vadošais investīciju fonds "Blackstone" kļūst par "Luminor" stratēģisko investoru, apliecinot uzticību Latvijas finanšu sektoram.
- Ministru prezidenta viedoklis laikrakstā "Financial Times" – ES jāinvestē finanšu noziegumu apkarošanas tehnoloģijās

Pārmaiņas finanšu sektorā

"S&P Global" paaugstina Latvijas kredītreitingu uz "A/A-1" līmeni saistībā ar noturīgu ekonomisko un fiskālo izaugsmi

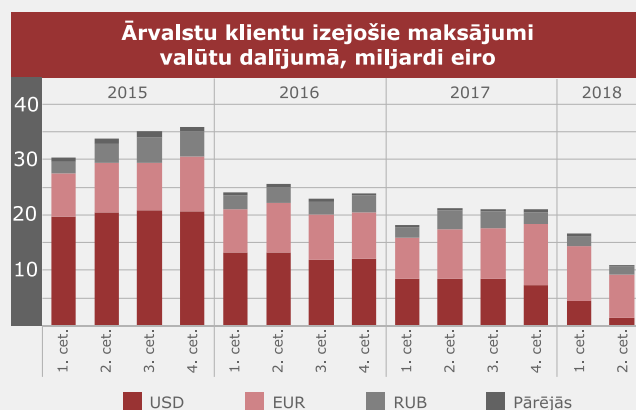
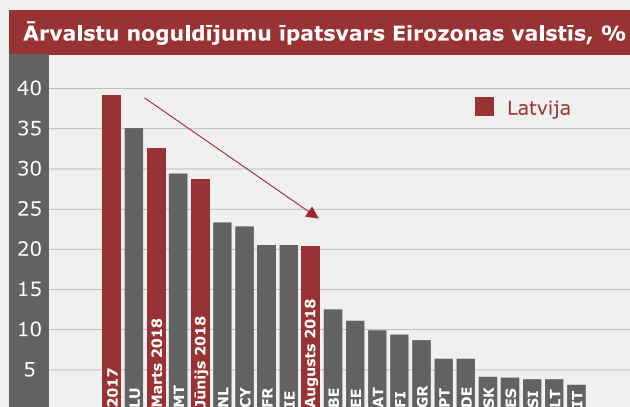
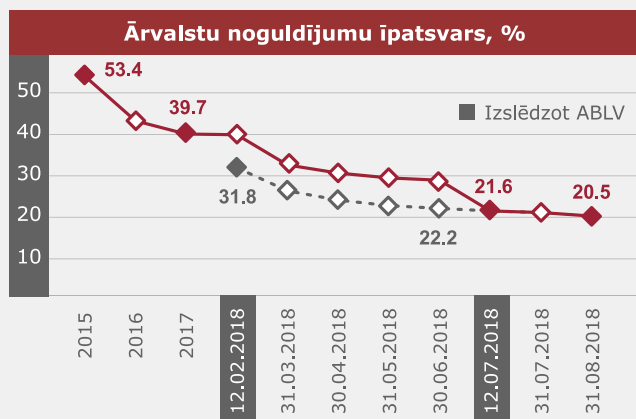
Kredītreitinga līmeņa paaugstināšanu veicinājusi sekmīgi īstenotā valsts fiskālā politika, ekonomiskā izaugsme, kā arī ievērojams nerezidentu noguldījumu kritums, kas mazinājis ārējos riskus. Latvijas ekonomikas izaugsmi veicina būvniecības sektora attīstība, kā arī aktīva ES līdzekļu ieplūšana. "S&P Global" atzīmē, ka "ABLV Bank" likvidācija un īstenotie pasākumi nerezidentu noguldījumu samazināšanai nerada draudus Latvijas finanšu sektora stabilitātei un tiem nav būtiskas fiskālās un ekonomiskās ietekmes uz Latvijas tautsaimniecību.

[Uzzināt vairāk](#)

Nepilna gada laikā teju par pusi samazināts ārvalstu noguldījumu apjoms

Ārvalstu klientu noguldījumu īpatsvars Latvijas bankās šobrīd ir **20,5%**, kas ir vēsturiski zemākais līmenis. 2017. gadā tas bija 39,7%. Tajā pašā laikā iekšzemes noguldījumu apjoms turpina pieaugt, augusta beigās sasniedzot 12,4 miljardus eiro un veidojot **79%** no kopējiem noguldījumiem. Latvija vairs nav to Eirozonas valstu vidū, kurās ir augsts ārvalstu noguldījumu īpatsvars (skatīt zemāk pieejamo grafiku "Ārvalstu noguldījumu īpatsvars Eirozonas valstīs, %"). 2017. gadā Latvijas ārvalstu noguldījumu īpatsvars bija augstākais starp Eirozonas valstīm. Tagad tas ir vienlīdzīgs ar Francijas un Īrijas rādītājiem.

Atspoguļojot visaptverošas pārmaiņas banku sektorā, ārvalstu klientu izejošie maksājumi ir samazinājušies no 35,9 miljardiem eiro 2015. gada 4. ceturksnī līdz 11 miljardiem eiro 2018. gada 2. ceturksnī (skatīt zemāk pieejamo grafiku "Ārvalstu klientu izejošie maksājumi valūtu dalījumā, miljardi eiro").

12.02.2018. – FinCEN publicē ziņojumu par ABLV
11.07.2018. – Eiropas Centrālā banka anulē ABLV licenci

Avots: FKTK

NILLTF risku pārvaldība un darbības atbilstība

MONEYVAL rīcības plāns

25. septembrī valdība pieņēma visaptverošu Rīcības plānu par MONEYVAL komitejas 5. kārtas novērtēšanas ziņojumā iekļautajām rekomendācijām Latvijas NILLTF novēršanas sistēmas efektivitātes uzlabošanai. Plāns apvieno pašreizējās iniciatīvas un nodrošina atbilstošu ietvaru visām iesaistītajām valdības institūcijām, kā arī privātajam sektoram. Valdība ir izvirzījusi šādas galvenās prioritātes:

- uz risku balstītas uzraudzības stiprināšana un preventīvo pasākumu ieviešana, t. sk. "ABLV Bank" kontrolēta, caurspīdīga un profesionāla likvidācijas procesa vadība;
- efektīva informācijas apmaiņa izmeklēšanas veicināšanai, pieeju un vadlīniju vienādošana;
- atbilstošu cilvēkresursu nodrošināšana uzraudzības, kontrolējošām un tiesībaizsardzības iestādēm, paaugstinot to analītisko kapacitāti un rīcībspēju;

- informācijas tehnoloģiju risinājumu ieviešana savlaicīgai un efektīvai datu pārvaldībai;
- mērķētu finanšu sankciju sistēmas pilnveidošana, veidojot sadarbības partneru vienotu izpratni par šo sistēmu un tās darbības nepieciešamību.

[Uzzināt vairāk](#)

Ministru prezidenta viedoklis laikrakstā "Financial Times"

Latvijas Republikas Ministru prezidents Māris Kučinskis laikrakstā "Financial Times" uzsver Eiropas un starptautiskās sadarbības būtisko nozīmi finanšu noziegumu apkarošanā. Ministru prezidents norāda, ka šobrīd finanšu tirgi ir daudznacionālāki un savstarpēji saistītāki kā jebkad agrāk, tāpēc ir nereāli uzskatīt, ka tikai viena valsts vai organizācija var veikt nozīmīgas un ilgstošas pārmaiņas.

Ministru prezidents atzīmē, ka Latvija atbalsta visaptverošu pieeju ES līmenī – Eiropas Banku iestādei ir jāuzņemas lielāka atbildība un jāvairo kapacitāte cīņā pret finanšu noziegumiem un jāpalielina ieguldījumi finanšu noziegumu apkarošanas tehnoloģijās. Jau šobrīd pieejama programmatūra, kas var palīdzēt identificēt un apturēt finanšu noziegumus, bet jāveic nozīmīgs darbs, lai šos instrumentus izplatītu un uzlabotu. Tam nepieciešama efektīva organizācija un skaidrs finansējums: Latvija ir atbalstījusi finansējuma piešķiršanu šai iniciatīvai nākamajā ES budžetā.

[Uzzināt vairāk \(saturs angliiski, nepieciešams abonements\)](#)

Finanšu ministre intervijā CNBC – rīcība nepieciešama valstiskā un Eiropas līmenī

Latvijas Republikas finanšu ministre Dana Reizniece-Ozola intervijā CNBC raidījumam "Squawk Box Europe" puda viedokli, ka nesenie noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas skandāli, kuros iesaistītas Latvijas un Baltijas bankas, parādīja, ka Eiropas valstis nebija gatavas cīnīties ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un ir jāveic nepieciešamie pasākumi valstiskā un Eiropas līmenī. Viņa atzīmēja, ka šiem pasākumiem jāietver Eiropas Banku iestādes stiprināšana.

[Skatīties interviju \(saturs angliiski\)](#)

Ciešāka sadarbība ar ESAO palīdzēs uzlabot Latvijas NILLTF novēršanas sistēmu

25. septembrī Latvijas valdība lēmusi par sadarbību ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizāciju (ESAO), lai uzlabotu Latvijas NILLTF novēršanas un mērķtiecīgu finanšu sankciju īstenošanas efektivitāti. Šis lēmums ir saistīts ar konkrētām MONEYVAL rekomendācijām par starptautisko sadarbību un palīdzēs nodrošināt atbilstību Finanšu darījumu darba grupas (FATF) standartiem.

OECD augsti kvalificētu ekspertu komanda vērtēs pašreizējo Kontroles dienesta un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas darbību NILLTF novēršanā uzraudzības un pārvaldības jomās. Tiks sniegtas arī nepieciešamās rekomendācijas Latvijas iestādēm un finanšu nozarei, lai atbalstītu turpmākus centienus stabilitātes ieviešanā Latvijas finanšu sistēmā un uzlabotu tās reputāciju līdz augstāko starptautisko standartu līmenim.

Kontroles dienestam mainīs pārraudzību un palielinās tā kapacitāti

25. septembrī Ministru kabinets apstiprināja divus likumprojektus, kas paredz Kontroles dienesta institucionālā modeļa, funkcionālās kapacitātes un operatīvās neatkarības pastiprināšanu. Kontroles dienests vairs nebūs Ģenerālprokuratūras pārraudzībā, uzticot šīs pārraudzības funkcijas Ministru kabinetam ar Iekšlietu Ministrijas starpniecību. Ministru kabinets arī lēma par papildu resursu piešķiršanu Kontroles dienestam, lai nostiprinātu tā IT sistēmas un palielinātu darbinieku skaitu. Kontroles dienesta uzraudzības modeļa izmaiņas palielinās tā efektivitāti un nostiprinās dienesta izpildes mehānismus cīņā pret finanšu noziegumiem.

Kontroles dienests piedalās "Egmont Group" plenārsēdē

Latvijas Kontroles dienesta vadītāja Ilze Znotiņa piedalījās Austrālijas darījumu pārskatu un kontroles centra (AUSTRAC) rīkotajā "Egmont Group" plenārsēdē Sidnejā no 24. līdz 27. septembrim, kur stāstīja par Latvijas progresu NILLTF novēršanas reformu ieviešanā un valdības rīcības plānu turpmāko uzlabojumu nodrošināšanā. Sēdē piedalījās arī MONEYVAL priekšsēdētājs Daniels Telesklafs, lai sekmētu vispasaules kontroles dienestu efektivitāti.

Uzzināt vairāk (saturs angļiski)

Finanšu sektora attīstība

Investīciju fonds "Blackstone" kļūs par "Luminor" stratēģisko investoru

Pasaulē vadošais investīciju fonds "Blackstone Group L.P." ieguldījis vienu miljardu eiro, lai iegādātos 60% "Luminor" akciju, ar iespēju nākotnē iegādāties 20% akciju no "Nordea".

Darījumu plānots pabeigt 2019. gada pirmajā pusgadā, un tas būs desmitgades vērienīgākais privātā kapitāla darījums Baltijā. "Blackstone" ienākšana Baltijā ir spēcīgs starptautisko investoru signāls par uzticību Latvijas finanšu sektoram.

Uzzināt vairāk

SEB grupa uzsāk jaunu riska kapitāla investīciju programmu Baltijas fintech uzņēmumiem

SEB grupa ir izveidojusi jaunu riska kapitāla programmu ar mērķi atrast daudzsološākos fintech uzņēmumus Latvijā, Lietuvā un Igaunijā, un ar finansiālu ieguldījumu atbalstīt to inovatīvo ideju īstenošanu. Tuvāko piecu gadu laikā SEB grupa plāno investēt 10 līdz 20 Baltijas valstu jaunuzņēmumos.

Uzzināt vairāk

Finanšu nozares asociācija izdod pirmo nozares žurnālu

Finanšu nozares asociācija izdevusi pirmo nozares žurnālu angļu valodā – “Finance in Latvia”. Izdevuma mērķis ir popularizēt Latvijas finanšu nozari Eiropā, izcelt nozarē veiktās reformas, kā arī stiprināt tās reputāciju starptautiskajā vidē. Pirmā nozares izdevuma aktuālās tēmas ir banku darbības caurspīdīgums, Vispārējās datu aizsardzības regulas ieviešana, finanšu nozares transformācija, fintech un citas aktualitātes. Lejupielādējiet pirmo izdevumu [šeit](#).

Uzzināt vairāk

Informācijas sniedzēji

Ministru kabinets

Valsts kanceleja

Finanšu ministrija

Ārlietu ministrija

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu
legalizācijas novēršanas dienests

Visu ziņu arhīvs pieejams [šeit](#)